

Friedrich Wilhelm Weber,
 Dektrilitio, ĉapitro 2, La monaĥejo

tradukita de Manfredo Ratislavo

1 Dolĉa kanto de l' alaŭdo,
 sur la montoj brila helo!
 Kaj tra ĉiuj valoj blovas
 mola vento de degelo.

2 Gaje saltis riveretoj
 en la valojn de la montoj,
 la plaŭdado de la akvoj
 sonis kvazaŭ songrakontoj;

3 pezaj songoj kaj rakontoj
 pri de l' elfoj frosttremado,
 pri ronkado de l' gigantoj,
 pri de l' nanoj babilado.

4 Ĉar la nego jam degelis,
 blovis jam varmeta vento,
 susuradis arbopintoj
 en printempa antaŭsento.

5 El la verdaj arbopintoj
 jen elstaris la frontono,
 tur' kaj first' de monaĥejo
 Benedikta en la fono.

...

Friedrich Wilhelm Weber,
 Dreizehnlinden, Kapitel 2, Das Kloster

1 Süßer Schlag der Heidelerche,
 Sonnenschein auf allen Hügeln!
 Tauwind sang, durch alle Schluchten
 Flog er rasch auf weichen Flügeln.

2 Lustig hüpfen alle Brunnen
 Aus den Bergen durch die Bäume,
 Um im Tale zu erzählen
 Ihre langen Winterträume;

3 Schwere Träume und der kleinen
 Zarten Elben frost'ges Schauern
 Und der Riesen lautes Schnarchen
 Und der Zwerge kluges Plaudern.

4 Denn der Schnee begann zu schmelzen,
 Bräunlich stand des Berges Gipfel,
 Und ein Frühlingsahnen rauschte
 Durch die grünen Tannenwipfel.

5 Aus den Tannenwipfeln ragte
 Eines TürMLEINS spitzer Kegel,
 First und Giebel eines Klosters
 Nach Sankt Benediktus' Regel.

...

6 Ĵuse saĝaj viroj venis
 tien ĉi al la paganoj,
 kun benvortoj sur la lipoj
 kaj pacsignoj en la manoj;

7 kun armilo pia, kiu
 malfortulojn kuraĝigas,
 kiu venkas la popolojn
 kaj venkinte liberigas;

8 Seriozaj viroj, kiuj
 en mondmalestimo dura
 sin dediĉis al preĝado,
 laborad', pensado nura;

9 pacaj viroj sovaĝejojn
 ekkulturi klopodantaj,
 kaj animojn tre sovaĝajn,⁴
 novan kredon dissemantaj.

10 Saĝe kaj senlace ili
 konstruadis per segilo,
 nivelilo, lod', martelo,
 adzo, trulo, mezurilo,

11 ĝis elkonstruitaj estis
 per diligentec' ilia
 domo kaj preĝejo firme
 de l' konvent' Dektritilia.

...

6 Jüngst erst waren weise Männer
 Angelangt aus fremden Reichen,
 Segensworte auf den Lippen,
 In der Hand des Friedens Zeichen;

7 In der Hand die fromme Waffe,
 die mit Mut beseelt den Schwachen,
 Die durch Huld besiegt die Völker
 Und besiegt, um frei zu machen;

8 Ernste Männer, vielgeprüfte,
 Die in harter Weltverachtung
 Einsam sich der Arbeit weihten,
 Dem Gebet und der Betrachtung;

9 Stille Siedler, die sich mühten,
 Mit dem Spaten wilde Schluchten,
 Wildre Herzen mit der Lehre
 Lindem Samen zu befruchten.

10 Klugen Sinns und unverdrossen
 Bauten sie mit Lot und Waage,
 Winkelmaß und Säg' und Hammer,
 Axt und Kelle, Tag' auf Tage,

11 Bis es ihrem Fleiß gelungen,
 Haus und Kirche fest zu gründen,
 Bis der Brunnen rauscht' im Hofe
 Des Konvents zu Dreizehnlinden.

...

⁴aŭ pli konforme al la originalo: kaj animojn pli sovaĝajn,

12 En malriĉo kaj trankvile,
discipline, obeeme
la arbegojn ili hakis
kaj fiherbojn laboreme.

13 faris ili kontraŭ aproj
remparaĵojn latbarilajn,
por kreskigi en la valo
verdajn spikojn homutilajn;

14 endevigis la riveron
en plektaĵon kaj en digojn,
greftis ili sudajn plantojn
sur acerbajn nordajn tigojn.

15 Forte kreskis en ĝardeno
roz', serpin', akvilegio,
spicanet', api', lavendo,
abrotano kaj salvio.

16 Kroma grundo kulturenda
estis, riĉa kaj profunda,
malfacile kulturebla,
tre sovaĝa, sed fekunda.

17 Vere oni devis multon
ja kultivi kaj eltiri,
la fiherbojn kaj grimptigojn
elsarkadi kaj elsiri!

...

12 In Gehorsam, Zucht und Armut
Schafften still die tapfern Streiter:
Reuteten des Urwalds Riesen,
Dorn und Farn und wüste Kräuter;

13 Zogen Wall und Zaun und Hecke,
Hirsch und Keiler abzuwehren,
Daß im Tale wohlumfriedet
Grüntem menschenholde Ähren;

14 Zwängten ein den ungestümen
Strom durch Pfahlgeflecht und Dämme,
Propften milde Südländsreiser
Auf des Nordens herbe Stämme.

15 Kräftig sproß im jungen Garten
Akelei und Ros' und Quendel,
Blasse Salbei, Dill und Eppich,
Eberraute und Lavendel.

16 Aber noch ein anderer Acker
Blieb den Vätern: reicher Boden,
Tiefer Grund, doch schwer zu bauen
Und voll heidnisch wilder Loden.

17 Traun, da gab es viel zu rupfen,
Viel zu zähmen und zu zanken,
Viel zu zerren und zu zupfen
An den ungezogenen Ranken!

...

18 En lernejo la idaro
 Saksa sidis klerigenda;
 laborego estis tie
 por ĉi tiuj ja farenda.

19 Estis esplorenda sorĉo
 de l' romiaj runoj jena;
 solvi tion estis tasko
 kaj enigmo dornoplana!

20 Poste plaĉa kopiado
 de l' literoj manskribitaj,
 alta cel', nur atingebla
 por disĉiploj plej elitaj!

21 Sed plej malfacile estis
 ja, klarigi al kredontoj.
 La mesaĝon de la kruco.
 Dia vort', hero-rakontoj,

22 bonaj Kristo kaj Balduro,
 la anĝeloj, elfoj helaj
 ŝajnis al flavhararuloj
 kelkaj esti same belaj.

23 Nur lernantoj pli talentaj
 estis plie edukataj,
 kaj la sep liberaj artoj
 al ĉi tiuj instruataj.

...

18 Auf den braunen Eichenbänken
 Saß die Brut der Sachsenrecken,
 Junge Bären; Riesenarbeit,
 War's, sie bildend zu belecken.

19 Erstlich galt's, der Römerrunen
 Fremden Zauber zu ergründen:
 O ein dornenvolles Rätsel,
 Dessen Lösung kaum zu finden!

20 Dann gefällig nachzubilden
 All die wunderlichen Zeichen:
 Hohes Ziel, nur auserwählten
 Fingerkünstlern zu erreichen!

21 Doch am schwersten war's, des Kreuzes
 Milde Botschaft zu erklären,
 Denn gar manchen Flachskopf dünkten
 Gotteswort und Heldenmären,

22 Weißer Christ und weißer Balder,
 Lichte Engel, lichte Elben,
 Jüngerschaft und Heerbannstreue
 Ganz dasselbe, ganz dieselben.

23 Nur begabte Schüler wurden
 Höhern Zwecken zugeleitet
 Und die sieben freien Künste
 lehrhaft ihnen ausgedeutet.

...

24 Estis de l' germana lingvo
 sonoj pezaj, malgracilaj,
 kiel la unuaj paŝoj
 de infano malfacilaj.

25 Flugis kvazaŭ sagrapide
 de la Romianoj vortoj,
 tranĉis akre kaj metale
 kiel la armeaj fortoj.

26 Akron ili donis ja al
 logikaĵoj, interpretoj,
 plenen, forton al retoroj,
 rimojn, ritmojn al poetoj.

27 Laŭdu la monaĥojn bravajn,
 la maltimajn frokportintojn,
 la de ĉiu bela scio
 flegadintojn kaj gardintojn.

28 Kion en antikvaj landoj
 kantis la poetoj frue,
 kion pensis filozofoj
 por pli posta mond' instrue;

29 kion al profetoj iam
 Dia la Spirit' malkaŝis,
 vortojn, verkojn de l' Di-Filo,
 kiam li surtere paŝis:

...

24 Schwer und ungelenkig waren
 Noch der deutschen Zunge Laute,
 Gleich den ersten Schritten eines
 Hünenkinds im Heidekraute.

25 Rasch indes wie ehrne Pfeile
 Klingend flog das Wort der Römer
 Von den Lippen kurz und schneidig
 Wie das Schwert der Weltbezähmer.

26 Willig bot es knappe Schärfe
 Logikern und Exegeten,
 Kraft und Fülle den Rhetoren,
 Reim und Rhythmen den Poeten.

27 Preis den braven, schwarzen Mönchen,
 Preis den wackern Kuttenträgern,
 Alles menschlich schönen Wissens
 Frommen Hütern, treuen Pflegern!

28 Was auf Hellas' blauen Bergen,
 Was einst am Tyrrhenermeere
 Dichter sangen, Denker dachten
 Später Welt zu Lust und Lehre;

29 Was der Geist geweihten Sehern
 Offenbart in Sturm und Stille,
 Wort und Werk des Gottessohnes,
 Als er ging in Manneshülle:

...

30 zorgoplene kaj penege
de l' monaĥoj manskribita,
en la kestoĵ abatejaĵ
kuŝis tio konservita.

31 Ame estis rigardata
la trezoro kaj laŭdata,
kun modesta fiereco
al skribsperta hom' montrata.

32 Skribis vintre kaj somere
tion la monaĥoj piaĵ,
sekurigiĵ porestante
per laboroj tion siaĵ.

33 Brilis la komencliteroj
ruĝe, blue, verde, ore,
riĉe estis ornamitaĵ
per folioĵ kaj perfloure.

34 Je la fino de la verko
petis la skribinto pia
kortuŝige, ke l' leganto
preĝu por animo lia.

35 Kiel militistoj nigraj,
runoj de l' monaĥ-kunvenoj,
staris la literoj vice
sur la blankaj pergamenoj.

...

30 Von der Mönche Hand geschrieben
Blatt auf Blatt mit Müh' und Sorgen,
In den Truhen der Abteien
Lag es liebevoll geborgen.

31 Zärtlich ward der Schatz betrachtet,
Mit bescheidnem Stolz gepriesen,
Und als Klosterhort dem fremden
Schrifterfahrnen Mann gewiesen.

32 Solch ein kostbar Gut zu sichern,
Treu dem künftigen Geschlechte,
Schrieben sie, die braven Mönche,
Sommertag und Winternächte.

33 Rot und blau und grün und golden
Schimmerten die Anfangslettern,
Reich umrankt von Blumendolden
Und von traumhaft bunten Blättern.

34 Rührend bat der fromme Schreiber
An des Werkes langem Ende,
Daß man seiner armen Seele
Des Gebets Almosen spende.

35 Trutziglich, wie schwarze Krieger,
Lanzenknechte der Konvente,
Standen Glied an Glied die Runen
Auf dem weißen Pergamente.

...

36 Estis tiuj la soldatoj,
 kiuj enbatale bravis
 kaj belaĵojn de l' antikvo
 por la estontuloj savis!

37 Se en verso de Homero
 vin ektuŝas io kanta,
 iu tre profunda sento,
 vin aŭskulti deviganta;

38 se la lasta romiano
 vin admonas kunkolere,
 ke la diojn vi honoru
 kaj la virton amu vere;

39 kiam forton kaj konsolon
 trovas vi en la biblio,
 kiam vi jam malesperis
 kaj vin refreŝigas io;

40 tiam je l' konvent-soldatoj
 pensu kun memoro danka,
 je l' latinaj nigraj runoj
 sur la pergameno blanka! -

41 Ankaŭ la laborojn krudajn
 la monaĥoj faris sperte,
 lancojn, arkojn kaj hakilojn
 ili sciis uzi lerte,

...

36 Ja, sie sind's, die schwarzen Krieger,
 Die von einer weggestürmten
 Schönheitswelt die letzten Inseln
 Rettend vor den Wogen schirmten!

37 Weht dir aus des Mäoniden
 Sängen, wie aus Meeresrauschen,
 Tiefes unerkanntes Sehnen,
 Das dich zwingt zum Weiterlauschen;

38 Mahnt der Zorn des letzten Römers,
 Gott und Vaterland zu ehren,
 Drängt er, vor dem Bild des Lasters
 Dich, der Tugend anzuschwören;

39 Strömt dir aus dem Buch der Bücher
 Kraft und Trost im Kampfgewühle
 Wie dem matten Wüstenwaller
 Aus des Palmenquelles Kühle:

40 Sei gedenk der wetterfesten
 Lanzenknechte der Konvente,
 Sei gedenk der schwarzen Krieger
 Auf dem weißen Pergamente! -

41 Auch zu rauherm Dienste stählten
 Die Geschornen ihre Kräfte:
 Schicklich wußten sie zu führen
 Bogen, Beil und Lanzenschäfte,

...

42 kiam estis forpelendaj
 malamikoj bruligantaj
 la kampfruktojn, au rabistoj
 donacantojn priŝtelantaj,

43 aŭ se estis en arbaro
 elĉasenda por la festo
 cervo dekseskorna aŭ ĉu
 ulo kun harega vesto. -⁵

44 Paco- kaj batal-laborojn⁶
 ili faris ja konstante,
 por la savo de l' animoj
 ĉiam same laborante.

45 Ĉiutage alĉiele
 himnoj kaj preĝad' de tiuj
 sonis pete pri eniro,
 kaj por ili kaj por ĉiuj.

46 Dolĉa kanto de l' alaŭdo,
 sur la montoj brila helo!
 Kaj tra ĉiuj valoj blovis
 mola vento de degelo.

...

42 Waren Feinde zu verjagen,
 Die des Feldes Frucht verbrannten,
 Oder Räuber, die der frommen
 Spendebringer Weg verrannten;

43 Oder war ein Festtagsbraten
 Zu erpirschen in den Forsten,
 Sei's ein stolzer Sechzehnder,
 Sei's ein Bursch mit Wehr und Borsten. -

44 Also übten sie beständig
 Friedenswerk und Kampfespflichten,
 Doch der Arbeit für der Seele
 Heil vergaßen sie mitnichten.

45 Früh und spät zum Himmel schallte
 Ihrer Hymnen und Gebete
 Bange Klage, die für alle
 Und für sie um Einlaß flehte. -

46 Süßer Schlag der Heidelerche,
 Sonnenschein auf allen Hügeln!
 Tauwind sang, durch alle Schluchten
 Flog er rasch auf weichen Flügeln.

...

⁵Tio estas apro.

⁶Pacajn kaj batal-laborojn

47 Pacaj, esperigaj floroj
 kreskis ĉe l' arbaraj randoj,
 kaj ĝojigaj antaŭsentoj
 iris tra la Saksaj landoj.

*Traduko de la Germana poemo "Dreizehnlinden, Kapitel 2, Das Kloster" de FRIEDRICH WILHELM WEBER (Frederiko Vilhelmo Vebero, *1813-12-25 – †1894-04.05) en Esperanton de MANFREDO RATISLAVO (Manfred Retzlaff, Stettiner Str. 16, D-59302 Oelde, Germanio, *1938-11-04).*

Arg-116-231 (2004-01-31 18:02:15)

47 Friedensboten, Himmelschlüssel
 Sprossen auf der jungen Aue,
 Und ein frohes Frühlingsahnen
 Rauschte durch die Sachsengaue.

*Verkinto de tiu ĉi Germana poemo estas FRIEDRICH WILHELM WEBER (Frederiko Vilhelmo Vebero, *1813-12-25 – †1894-04.05).*

Arg-116-230 (2004-01-31 00:45:13)